ВУЗФ
ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО
ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

ВЪЗМОЖНИ ВАРИАНТИ ЗА РЕФОРМА В СОЦИАЛНО ОСИГУРИТЕЛНАТА СИСТЕМА

Изготвил: **Проверил:**

2015

1. СЪСТОЯНИЕ НА СИСТЕМАТА

В България населението има разнообразни социални и несоциални придобивки. Социалното осигуряване (вноски) включва пенсии за старост, инвалидност и наследствени пенсии, и обезщетения за здравни грижи. Програмите за социално подпомагане включват месечн семейни помощи (детски надбавки, отпуск по майчинство), отоплителни надбавки, социални пенсии за възрастните хора, обезщетенията за инвалидност, докато програмите за социално подпомагане са много малка част от социалните обезщетения. В контекста на социално осигурителните програми, в тях най-голям дял имат общите разходи за семейни надбавки (Фигура 1). Има също така активни и пасивни политики на пазара на труда, включително обучение, насърчаване на заетостта, за безработица и обезщетения при по-ранно пенсиониране. Пасивните политики на пазара на труда (включително обезщетения за безработица) допринасят за две трети от общите разходи на пазара на труда.

Социалните помощи се състоят от трансфери в брой или в натура, чрез схеми за социална защита на домакинства и физически лица, които да намалят тежестта от определен набор рискове или нужди. Независещи вноски са тези, при които трансфер се получава, ако лицето е работило във формалния сектор и е заплатил социално осигурителните си вноски. Програми, независещи от вноските за помощ от друга страна, се основават на (и) нуждите на домакинството; (II) дали семейство има дете; или (III) дали индивид е бил изключен.

Програмите за социално подпомагане се отнасят до месечни парични плащания за домакинства с ниски доходи[1].

[1] Isik-Dikmelik, 2012

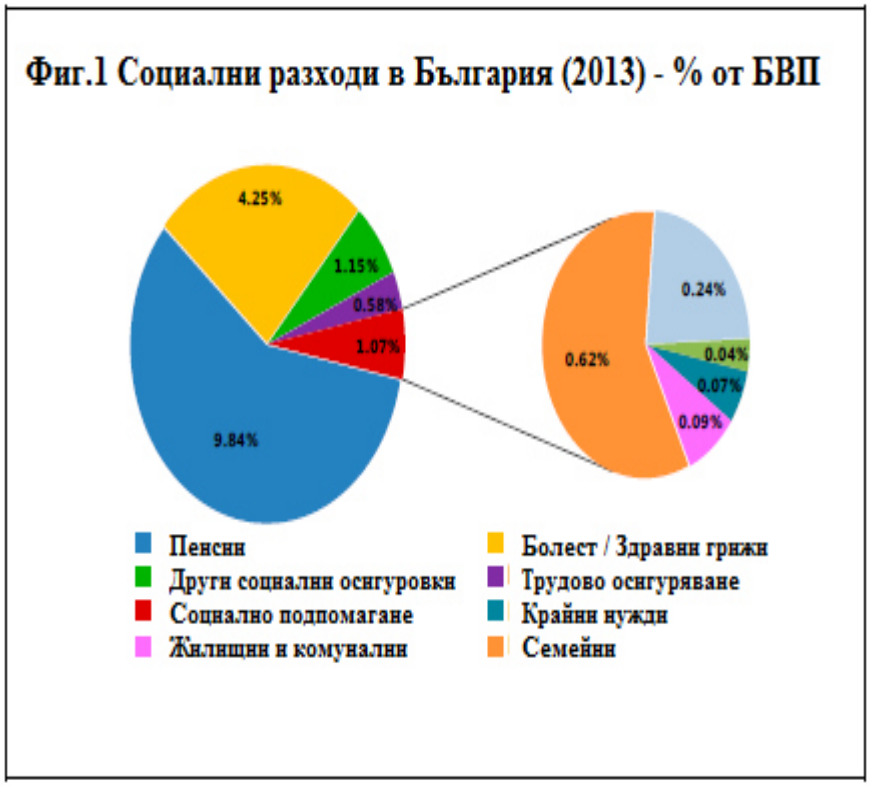

Докато България има подобни разходи на останалите страни в Източна Европа за социалната защита, сравнително малка част от тях отива за социално подпомагане. Общо разходите за социална защита в България (с изключение за здраве) са близо до средната величина за 15-те развиващи се европейски икономики, които са били изследвани в едно проучване на Световната банка (Фигура 2)[2]. Въпреки това, България се нарежда в долния край по резултати от извадката по отношение на социалните разходи, което е почти 1 процент от БВП под средната стойност за извадката (фигура 4)[3].

[2] Isik-Dikmelik (2012 г.). В проучването на Свеотната банка се разглеждат разходите за социална защита и неговите компоненти, но изключва здраввните. В повечето страни, обобщените данни в него са получени от административните данни за разходите по специфични програми, предоставени от ресорните министерства. Когато е необходимо, данните се допълват от други източници включително бюджетни сметки, национални данни и статистически доклади и други. Административните разходи са събрани, когато това е възможно, но не са включени в общата сума.

[3] Размерът на трансферите е малък. Според проучването Open Society Tranfer, детските надбавки и плащанията за социално подпомагане са между $ 9-18 на глава от населението на месец. Най-големият дял на глава от населението трансфери на пенсии за старост (около $ 100 на глава от населението на месец), следвани от отоплителни надбавки; обезщетения за майчинство, пенсии за инвалидност и обезщетения за безработица; всички от които прехвърлят между $ 40-45 на месец (World Bank, 2012).